

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

≡ I z p i t n a p o l a 1 ≡

Šolski esej (700–1000 besed)

Ponedeljek, 24. avgust 2009 / 150 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.

Priloga z izhodiščnim besedilom za razlagalni/interpretativni esej je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler Vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje navodila za razpravljalni in razlagalni/interpretativni esej. Eseg naj obsega od 700 do 1000 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50.

Pišite **v izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiv esej bo ocenjen z nič (0) točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se ne upošteva pri ocenjevanju.

V preglednici zaznamujte izbrani esej z "x".

Razpravljalni esej	Razlagalni/interpretativni esej

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo Vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 1 prazno.

Priloga k izpitni poli 1 (M092-103-1-1)**Jane Austen: Prevzetnost in pristranost (odlomek)**

Jane Austin: Prevzetnost in pristranost. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2008. 38–41.

Ob petih sta se dami šli preobleč in ob pol sedmih so Elizabeth poklicali k večerji. Na vljudna vprašanja, ki so jo tedaj zasula in med katerimi jo je veselilo opaziti mnogo plemenitejšo skrb gospoda Bingleya, ni mogla prav zadovoljivo odgovoriti. Jane se nikakor ni obrnilo na bolje. Ko sta sestri to slišali, sta trikrat ali štirikrat ponovili, kako jima je hudo, kako pretresljivo je biti prehlajen in kako izredno neprijetno jima je, kadar sami zbolita; potem na zadevo nista več mislili: in njuna ravnodušnost do Jane, brž ko je nista imeli več pred očmi, je v Elizabeth slastno povrnila ves prvotni odpor do njiju.

Da, njun brat je bil edini v družbi, ki je mogla gledati nanj s količkaj zadovoljnim očesom. Očitno je bilo, da ga skrbi za Jane, do nje pa je bil nadvse ljubeznivo pozoren in to ji je pomagalo, da se ni počutila kot taka vsiljenka, za kakršno je bila prepričana, da jo imajo drugi. Razen njega so se vsi prav malo menili zanjo. Gospodična Bingley je bila popolnoma zaposlena z gospodom Darcyjem, njena sestra pa komaj kaj manj; gospod Hurst, ob katerem je sedela Elizabeth, je bil len človek, ki je živel samo za hrano, pijačo in kvartanje; potem ko je zvedel, da ji je kakšna preprosta jed ljubša od raguja, ji ni več imel kaj reči.

Po večerji se je takoj vrnila k Jane, in brž ko je stopila iz obednice, jo je gospodična Bingley začela obrekovati. Izjavila je, da se prav slabo vede – na pol prevzetno, na pol predrzno; ne zna se pogovarjati, ne premore ne skladnosti ne okusa ne lepote. Gospa Hurst je bila enakega mnenja in pristavila je:

»Skratka, ničesar drugega ne premore, kar bi ji govorilo v prid, kakor to, da imenitno pešači. Nikoli ne bom pozabila njene zunanosti davi. Zares je bila videti skoraj podivjana.«

»Da, bila je, Louisa. Komaj sem se mogla premagati. Kako neumno, da je sploh prišla! Čemu neki je *njej* treba tekati po deželi, ker je njena sestra prehlajena? Kako neurejene, kako razmršene lase je imela!«

»Da, in njeno krilo; upam, da ste videli njeno krilo, tri pedi visoko oblateno, trdno sem prepričana; ogrinjalo, ki si ga je spustila niže, da bi to skrila, sploh ni opravilo svoje naloge!«

»Tvoj popis je morda zelo natančen, Louisa,« je rekel Bingley, »ampak meni je to čisto vseeno. Ko je gospodična Elizabeth Bennet davi prišla v sobo, se mi je zdela izredno prikupna. Njenega umazanega krila sploh nisem opazil.«

»Vi ste ga opazili, gospod Darcy, prepričana sem,« je rekla gospodična Bingley; »in nagibam se k domnevi, da ne bi želeli videti *svoje sestre*, da bi se taka pokazala v javnosti.«

»Prav gotovo ne.«

»Prehoditi tri milje ali štiri milje ali pet milj ali kolikor jih že je, čez gležnje v blatu in sama, čisto sama! Kaj neki je hotela s tem? Po mojem je to razkazovanje priskutno domišljave neodvisnosti in izrazito podeželsko zanemarjanje spodobnih navad.«

»V tem se kaže ljubezen do sestre, kar je zelo prikupno,« je rekel Bingley.

»Bojim se, gospod Darcy,« je na pol šepetaje pripomnila gospodična Bingley, »da je ta pustolovščina precej vplivala na vaše občudovanje njenih lepih oči!«

»Prav nič,« je odgovoril; »zaradi razgibanosti so se ji še bolj svetile.« Po tej izjavi je nastal kratek premolk, potem pa je gospa Hurst spet začela:

»Izredno cenim Jane Bennet, zares je zelo ljubko dekle in iz vsega srca ji želim, da bi se dobro poročila. Bojim se pa, da pri takem očetu in materi in pri tako prostaškem sorodstvu sploh ni upati na to.«

»Menda sem vas slišal reči, da je njun stric advokat v Merytonu.«

»Da; in še nekega strica imata, ki živi nekje blizu Cheapsida*.«

»Ta je pa dobra!« je pripomnila njena sestra in obe sta se od srca zasmejala.

»Četudi bi imeli toliko stricev, da bi jih bil *ves* Cheapside poln,« je vzkliknil Bingley, »ne bi bili zaradi tega niti za pičico manj prijetni!«

»Vendar jima to vsekakor zelo občutno zmanjšuje možnosti, da bi se poročili z moškima, ki bosta v svetu kaj veljala,« je odvrnil Darcy.

Tej pripombi Bingley sploh ni odgovoril, sestri pa sta Darcyju vneto pritrjevali in se nekaj časa prepuščali zabavi na račun prostaškega sorodstva drage prijateljice.

Potem ko sta odšli iz jedilnice, pa sta se vendarle z obnovljeno milino odpravili v njeno sobo in sedeli pri njej, dokler ju niso poklicali h kavi.

---

* Londonska ulica v neuglednem okraju (op. prev.).

RAZPRAVLJALNI ESEJ

SESTRE IZ DVEH RAZLIČNIH SVETOV

Na življenje sester v obeh romanih vplivajo predvsem družinske in družbene razmere. Primerjajte družinske razmere in družbeno okolje, v katerih odraščajo sestre Bennet in sestri Kalmus. Razložite, kako na življenje mladostnic vpliva družbeno okolje. Kako se družbeni vpliv zrcali v njihovem ravnanju? Presodite, katero izmed deklet vas je s svojo zrelostjo najbolj in katero najmanj prepričalo.

Pazite na jezik, zgradbo in slog svojega pisanja.
Esej naj obsega od 700 do 1000 besed.

RAZLAGALNI/INTERPRETATIVNI ESEJ

Jane Austen: Prevzetnost in pristranost (odlomek)

Jane Austin: Prevzetnost in pristranost. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2008. 38–41.

V odlomku Elizabeth obišče bolno Jane, ki je v gosteh pri novih najemnikih Netherfielda. Kako Elizabeth po prihodu doživi člane družine Bingley? Primerjajte, kako obiskovalko ocenjujejo prebivalci graščine. Bi znali pojasniti, zakaj je njihovo ocenjevanje Elizabeth različno? Utemeljite s pomočjo celotne zgodbe, ali se Darcyjeva zadnja trditev v odlomku uresniči. Poskušajte se vživeti v vlogo literarnega kritika. Kako bi komentirali učinkovitost pisateljice pripovedi glede na njen namen, da v odlomku razgali prevzetnost in pristranost sester Bingley?

Pazite na jezik, zgradbo in slog svojega pisanja.
Esej naj obsega od 700 do 1000 besed.

Prazna stran

Lined page for writing

